

LAUSUNTO

10.11.2025

Viite: Lausuntopyyntö 24.10.2025 (HE127/2025)

Agnico Eagle Finland Oy:n lausunto Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan verojaostolle – HE 127/2025 vp: Hallituksen esitys laiksi kaivosmineraaliverolain muuttamisesta

Agnico Eagle Finland Oy kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä HE 127/2025 vp laiksi kaivosmineraaliverolain muuttamisesta.

1. Agnico Eagle Finland Oy

Agnico Eagle Finland Oy operoi Euroopan suurinta kultakaivosta Kittilässä. Tuotantotoiminta aloitettiin 2008 ja nykyisellään kullantuotanto on noin 7500 kiloa vuodessa. Yhtiö harjoittaa myös malminetsintää.

Yksi toimintamme kulmakivistä on tuottaa lisäarvoa ja hyvinvointia toiminta-alueellamme, ja toiminnallamme onkin merkittäviä aluetaloudellisia vaikutuksia Lapissa, mutta myös koko Suomen mittakaavassa.

Kaivos työllistää yhteensä noin **tuhat työntekijää**, joista puolet ovat suoraan yhtiön palveluksessa ja puolet yhteistyöyritysten kautta. Työntekijöistä yli puolet tulee Kittilästä ja yli 90 prosenttia Lapin alueelta.

Finnish Consulting Groupin vuonna 2025 toteuttaman selvityksen **jokainen kaivostyöpaikka synnyttää 4,9 työpaikkaa muilla toimialoille** kuljetukseen, varastointiin, kauppaan ja teollisuuteen. Näin ollen toiminnan kerrannaisvaikutukset ovat huomattavat ja ulottuvat laajasti eri sektoreille.

Hankinnoissamme painotamme kotimaisuutta ja **hankintojen kotimaisuusaste oli vuonna 2024 noin 93 prosenttia**. Hankinnat nojaavat vahvasti kotimaiseen ja kansainvälisestäkin kilpailukykyiseen kaivosklusteriin.

Kaivos on Kittilän alueella matkailun ohella tärkeä taloudellinen tukipilari. Yhteistyö elinkeinojen välillä on pitkäjänteistä ja toimivaa ja se luo vahvan perustan elinkeinojen ja alueen kehittymiselle edelleen.

2. Agnico Eagle Finland Oy:n luoma arvonlisä ja aluetaloudellinen vaikuttavuus Suomessa

Agnico Eagle Finland on yksi Suomen kaivosteollisuuden merkittävistä aluetaloudellisista moottoreista.

Finnish Consulting Groupin toteuttaman tutkimuksen mukaan yhtiön vaikutukset ulottuvat laajasti koko maahan, mutta erityisesti Lapin alueelle, jossa kaivostoiminta on keskeinen työllistäjä ja talouden vahvistaja.

Agnico Eagle Finland Oy:llä on merkittävä vaikutus työllisyyteen Suomessa, **vuositasolla toiminnan seurauksena syntyy yhteensä 3 400 työpaikkaa**, kun huomioidaan sekä suorat, välilliset sekä kulutukseen liittyvät vaikutukset.

Vaikutukset ovat suurimmat Lapissa, jossa Agnico Eagle Finlandin toiminta tuottaa **yli puolet Kittilän yritysten liikevaihdosta**, yli kolmasosan Tunturi-Lapin bruttoarvonlisäyksestä sekä lähes viisi prosenttia Lapin kokonaisarvonlisäyksestä.

Agnico Eagle Finlandin toiminnan **vaikutus koko maan tuotannon kokonaisarvoon on noin miljardi euroa, ja arvonlisäystä syntyy 430 miljoonan euron edestä vuosittain**. Noin puolet tuotoksesta ja arvonlisäyksestä tapahtuu Lapissa, perustuen suoraan kaivostoimintaan. Suurin osa muusta vaikutuksesta perustuu välillisiin, esimerkiksi hankintojen ja kulutuksen tuottamiin vaikutuksiin, joiden merkitys korostuu erityisesti Lapin ulkopuolella.

Myös välittömät verovaikutukset ovat myös huomattavat, **yhtiön suora verojalanjälki oli 73 miljoonaa euroa vuonna 2024**.

Kaivosteollisuudella on tärkeä merkitys huoltovarmuuden ja raaka-aineomavaraisuuden kannalta. Suomessa kaivosteollisuudella on merkitystä niin alueiden työllisyyden kuin vetovoimaisuuden vahvistamisessa. Esimerkiksi Kittilän kunta on noussut Suomen vetovoimaisimpien ja elinvoimaisimpien kuntien kärkeksi. Valtaosa kaivostoiminnasta sijaitsee Itä - ja Pohjois-Suomessa, joiden säilymisellä elinvoimaisena on myös puolustuspoliittista merkitystä.

3. Hallituksen esittämä veromalli lyhentää kaivoksen elinkaarta ja sillä on erittäin negatiivinen vaikutus verokertymään sekä tuotannon arvoon

Hallituksen esittämän veromallin kustannusrasite kohdentuu suoraan kaivoksen tuotantokustannuksiin riippumatta toiminnan kannattavuudesta. Kun tuotantokustannukset nousevat, louhinta joudutaan kohdentamaan vain esiintymän rikkaimpiin osiin ja matalampipitoinen kiviaines jää pois tuotannosta. Tämä lyhentää kaivoksen elinkaarta ja on myös ympäristön kannalta epäedullinen ratkaisu.

Arvorajaltimalliin perustuvan veron nosto 2,5%:iin **lyhentää Kittilän kaivoksen** nykyistä kolmentoista vuoden **elinkaarta kaksi vuotta**. Kittilän kaivoksella ei ole mahdollisuutta siirtää kustannusten nousun vaikutusta lopputuotteensa hintaan. Elinkaaren lyhenemisellä on välitön negatiivinen vaikutus verokertymään, työllisyyteen ja investointeihin.

Kittilän kaivoksen verojalanjälki oli 73 miljoonaa euroa vuonna 2024, jolloin kahden tuotantovuoden menettämisen **suora negatiivinen vaikutus** kokonaisverotuottoihin on noin **150 miljoonaa euroa**.

Agnico Eagle Finlandin toiminta luo vuosittain noin 3 400 työpaikkaa Suomeen, kun huomioidaan sekä suorat että välilliset ja kulutukseen liittyvät vaikutukset. Jokainen Kittilän kaivoksen työpaikka synnyttää lisäksi 4,9 työpaikkaa.

Agnico Eagle Finlandin toiminnan vaikutus koko maan tuotannon kokonaisarvoon on vuositasolla noin miljardi euroa, ja **arvonlisäystä syntyy 430 miljoonan euron edestä** vuosittain.

Kaivoksen elinkaaren lyhenemisen negatiiviset vaikutukset Kittilään, Lappiin ja koko maahan ovat **tuotannon arvon menetyksellä mitattuna 2 miljardia euroa ja arvonlisäyksen menetyksenä 860 miljoonaa euroa**.

Hallituksen esityksen mukainen veromalli aiheuttaa siten merkittäviä negatiivisia vaikutuksia kansantalouteen ja kaivoksen elinkaaren aikaiseen verokertymään. Elinkaarella tapahtuvat veromenetykset ovat moninkertaisia verrattuna tavoiteltuihin lyhyen tähtäimen hyötyihin nähden.

Tämä on ristiriidassa hallituksen tavoitteiden kanssa, joissa painotetaan talous- ja työllisyyskasvun vauhdittamista sekä investoinneille suotuisan toimintaympäristön

luomista. Kaivostoiminnan elinkaaren lyheneminen ja verotuottojen kumulatiivinen lasku heikentävät sekä alueellista että kansallista talouskehitystä.

4. Hybridimalli

Kaivosmineraaliveron hybridimalli on ratkaisu, joka tukee sekä yhteiskunnan että kaivostoiminnan tavoitteita. Hybridimallissa vero muodostuu kahdella eri perusteella: 1) rojaltina ja 2) voittoverona.

Hybridimallissa lähtökohtana on nykyisen mineraaliveron kaltainen perusosa eli (1.) arvo- ja määrärajoalti, joka tulisi kokonaisuudessaan kohdentaa kaivoksen sijaintipaikkakunnalle sekä (2.) tuloksesta verotettava osa, joka kohdennettaisiin valtiolle.

Agnico Eagle Finland pitää tärkeänä, että hybridimallissa perusosan kaivosverotuotot ohjataan edelleen kaivoksen sijaintikunnille, joihin kohdistuu kaivostoiminnan infrastruktuuri- ja palvelukuormitus kaivoksen elinkaaren eri vaiheissa.

5. Hybridimallin edut

Hybridimalli mahdollistaa sen, että yhteiskunta saa ennustettavan peruskorvauksen nykyisen mallin mukaisesti, mutta verorasitus ei muodostu kohtuuttomaksi kaivostoimintaa harjoittaville yritysille.

Hybridimallin voittovero-osuus ottaa huomioon myös toiminnan kannattavuuden, jolloin yritykset voivat investoida ja kehittää toimintaansa myös haastavina aikoina.

Metallien hinnat voivat vaihdella merkittävästi maailmanmarkkinoilla. Kaivoksen elinkaaren aikana nähdään tyypillisesti useita hintojen nousuja, mutta myös laskuja kannattavuusrajalle tai sen alle. **Verottamalla kaivostoiminnan voittoa ei verorasite kohdistu kohtuuttoman suurena kannattavuusvaikeuksissa olevaan tuotantoon.**

Toisaalta **voittovero reagoi voimakkaammin ylituottoihin (windfall-tuotto) ja mahdollistaa korkeamman verokertymän keräämisen** silloin kun toiminta on tuloksellista ja yhtiöiden maksukyky parantuneen kannattavuuden myötä sen sallii.

Hybridimalli ei vaaranna uusia kaivosinvestointeja eikä olemassa olevien kaivosten laajennus- tai elinkaaren pidentämiseen tähtääviä hankkeita samalla tavalla kuin arvorajaltiin perustuva malli koska voiton verotusta ei tyypillisesti huomioida tuotantokustannuslaskennassa (toisin kuin rojalti).

Esitetty hybridimalli ei aiheuttaisi hallituksen esityksen mukaisen veron kaltaisia laajoja kielteisiä vaikutuksia kaivostoiminnalle, kaivoksen elinkaareen eikä sillä olisi vastaavia negatiivisia vaikutuksia kumulatiiviseen verokertymään, investointeihin ja työllisyyteen.

Agnico Eagle Finland esittää kantanaan seuraavaa:

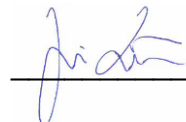
Hallituksen esitykseen sisältyvä veronkorotus perustuu puutteellisiin vaikutustenarvioihin, eikä siinä ole tunnistettu rojaltipohjaisen veromallin negatiivista vaikutusta kaivoksen elinkaareen tai veromallista aiheutuvia kielteisiä kerrannaisvaikutuksia, jotka johtavat työllisyyden, investointien ja verokertymän heikkenemiseen.

Hallituksen tulisi huolellisesti arvioida niin alan kokonaisverotus kuin veronkorotusten laajemmat vaikutukset koko kaivosklusterissa ja kansantalouden näkökulmasta.

Agnico Eagle Finlandin näkemys on, että kaivosten erillisverotus tulisi toteuttaa Kaivosteollisuus ry:n esittämän hybridimallin mukaisesti. Hybridimalli vastaa tavoitetta, jonka pääministeri Orpon hallitus kirjasi budjettiriihen yhteydessä 2.9.2025.

Hybridimalli tulisi ottaa käyttöön heti vuoden 2026 alusta lukien.

Kittilässä 6.11.2025

Toimitusjohtaja
Jani Löönen

Agnico Eagle Finland